

X kommun

Beslut för förskola

efter tillsyn i X kommun

Tillsyn i X kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av X kommun under hösten åååå. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen förskola.

Måluppfyllelse och resultat

Av X kommuns dokumenterade kvalitetsarbete framgår att kommunen följer upp olika nyckeltal. Kommunen har inte redovisat något resultat avseende förskolans arbete med normer och värden.

Av nämndens kvalitetsbild anges dock att alla förskolorna arbetar för att barnen ska känna sig trygga.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen i förskolan	Ingen brist konstaterad	
2. Utveckling av utbildningen i förskolan	Föreläggande	ååååmmdd

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att X kommun har ett system för systematiskt kvalitetsarbete. X kommun behöver dock utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete vad gäller uppföljning och analys av resultat i förskolan. Bristerna i kvalitetsarbetet gör att det i dagsläget är svårt för huvudmannen att identifiera vilka utvecklingsområden som behöver prioriteras. Såväl uppföljning som analys behöver förbättras och fördjupas för att kommunen ska kunna identifiera de utvecklingsåtgärder som behöver prioriteras i verksamheten och öka utbildningens kvalitet.

Dnr

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) X kommun att senast den ddmmåååå vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Utveckling av utbildningen i förskolan

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i förskolan inom väsentliga områden, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid förskoleenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat avseende förskoleenheternas arbete med att främja barnens utveckling och lärande, och att erbjuda en trygg omsorg i en god miljö fri från kränkande behandling. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger förskoleenheterna, för att de ska kunna ge barnen en god utbildning och omsorg. Huvudmannen analyserar sedan nulägesbilden i förhållande till de nationella målen, beslutar om vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som förskolecheferna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid förskoleenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som förskolechefen tillsammans med förskollärare och övrig personal genomför vid förskoleenheterna.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen och omsorgen är likvärdig är behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan förskoleenheterna anpassas efter enheternas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar barnens utveckling och lärande.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att X kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

Dnr

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- X kommun ska
- följa upp och sammanställa måluppfyllelse och resultat i förhållande till de nationella målen,
- utifrån ett huvudmannaperspektiv analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen för verksamheten,
- identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 306) framgår att huvudmannen har det yttersta ansvaret för utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98), framgår att systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje huvudman måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare framgår att styrning och ledning av kvalitetsarbetet innebär att huvudmannen, förskolechefen och rektorn skapar strukturer och rutiner för hur utbildningens resultat ska följas upp, analyseras och bedömas i förhållande till de nationella målen. Huvudmannen behöver därför klargöra hur detta arbete ska bedrivas. Huvudmannen bör se till att det finns dokumentation för alla skolformer som är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå om prioriteringar och utvecklingsinsatser.

Dnr

Skolinspektionens tillsyn visar att X kommuns systematiska kvalitetsarbete för förskola brister och behöver förbättras.

Av X kommuns kvalitetsarbete ska varje förskoleenhet tre gånger per år upprätta en s.k. kvalitetsbild som ska delges nämnden och fungera som ett underlag för nämnden att följa verksamheterna. Enheternas kvalitetsbild kompletteras med en årlig kvalitetsdialog mellan förskolechefen och nämndens företrädare. Utöver det sammanställer utbildningschefen en kvalitetsbild två gånger per år utifrån förskoleenheternas kvalitetsbilder och annan information som finns att tillgå som bl.a. statistik från Skolverket. Kvalitetsbilderna tillsammans med ordinarie verksamhetsberättelse (delårsboks slut och årsboks slut) bildar underlag för nämndens arbete och beslut om utvecklingsåtgärder.

Av förskolornas kvalitetsbilder framgår det att förskolorna i olika utsträckning redogör för vilka förutsättningar som råder på respektive förskola. Vidare redogör respektive förskola i olika grad för vilka mål de arbetar mot, hur arbetet har genomförts samt på vilket sätt förskolorna behöver utveckla sitt arbete. I nämndens kvalitetsbild sammanfattas bland annat vad som framkommit i förskolornas kvalitetsbilder och vad som framkom i nämnden kvalitetsdialog. Under åååå har all personal i förskolan utbildats i kursen "flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan". Av verksamhetsmålen för åååå framgår även att bl.a. utomhuspedagogik ska vara ett naturligt arbetssätt likaså att språktåget ska genomsyra verksamheten. Skolinspektionen kan dock inte utläsa vilka resultat som ligger till grund för de mål och utvecklingsåtgärder som beslutats.

I intervju med kvalitetssamordnare och utbildningschef framgår det att det underlag som verksamheterna delger huvudmannen inte är av tillräcklig kvalitet. De menar att orsaken till det beror på att huvudmannen inte har tydliga frågeställningar som förskolorna ska besvara. Det leder till att uppföljningen på enhetsnivå blir bristfällig vilket även medför att de analyser som genomförs inte kan ligga till grund för huvudmannens kvalitetsarbete. Förskolechefen uppger i intervju att de ansvariga politikerna nöjer sig med den redovisning som ges till nämnden i kvalitetsbilden och med den dialog som genomförs, men att arbetet att genomföra åtgärder för att utveckla verksamheterna ligger på förskolechefen och personalen. I intervju med ansvariga politiker bekräftar dessa bilden att det ligger på verksamheterna att komma med utvecklingsförslag. De bekräftar vidare att kommunens systematiska kvalitetsarbete ännu inte är fullt utvecklat.

Skolinspektionen kan konstatera att det bedrivs ett visst kvalitetsarbete inom förskolorna genom de kvalitetsbilder som nämnden kontinuerligt tar del av från förskoleenheterna. I de kvalitetsarbeten Skolinspektionen tagit del av är

Dnr

graden av uppföljning och analys olika beroende på förskola. I något fall saknas det uppföljning och analys av måluppfyllelse. Det går heller inte att utläsa hur verksamhetsmålen konkretiseras i förskolornas systematiska kvalitetsarbete eller hur det arbetet följs upp av huvudmannen. Skolinspektionen bedömer att den uppföljning och analys huvudmannen får via förskoleenheterna inte ger en heltäckande bild av de olika förskolornas arbete och utvecklingsområden. Då huvudmannen inte ges en heltäckande bild innebär det att huvudmannens uppföljning blir bristfällig. Skolinspektionen kan heller inte se att huvudmannen har genomfört några analyser utifrån det som framkommit i förekommande kvalitetsarbete eller utifrån uppföljningen av förskolornas plan mot kränkande behandling. På grund av den bristande uppföljningen och analysen har huvudmannen svårt att besluta om verkningfulla åtgärder kopplade till de utvecklingsbehov som finns i kommunens förskolor.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att X kommun behöver utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom huvudmannen inte uppfyller de krav som ställs i författningarna föreläggs X kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Förutsättningar för utbildningen i förskolan

Huvudmannen ska ge förskolechefen och övrig personal vid förskoleenheterna förutsättningar, så att utbildningen i förskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att informera vårdnadshavare om och erbjuda barn utbildning i förskolan. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat att förse förskoleenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, samt se till att barngrupperna har en lämplig storlek och sammansättning. I arbetet ingår också att säkerställa att de förskolechefer som är anställda att leda verksamheten vid förskoleenheterna, och den personal som bedriver undervisning, har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. Huvudmannen har också ett

Beslut

ååååmmdd
8 (10)

Dnr

fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av barn. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov. Kommunen utövar också sitt tillsynsansvar över fristående förskolor och pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen godkänt.

På Skolinspektionens vägnar

X
Beslutsfattare

X
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om X kommun

Dnr

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Dnr

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om X kommun

X kommun ligger i X län och kommunen har cirka X invånare. X kommun ansvarar för att kommunens verksamheter genomförs enligt lagar och förordningar och har som huvudman det yttersta ansvaret för barn- och utbildningsverksamheten. I X kommun ansvarar Utbildnings- och kulturnämnden för verksamheten i förskola, grundskola, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. På central tjänstemannanivå finns en utbildnings- och kulturchef som verkar för att nämndens beslut verkställs.

I X kommun finns X förskolor som leds av en förskolechef som till sin hjälp har en biträdande förskolechef med det dagliga ansvaret för tre av förskolorna. Enligt kommunens egen redovisning finns det vid tillsynstillfället X barn inskrivna i förskolan.

Av Skolverkets nationella statistik för år åååå framgår att andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning uppgick till X procent, jämfört med X procent i riket. Antalet inskrivna barn per årsarbetare uppgår till X jämfört med rikets X. Antalet inskrivna barn per avdelning uppgår till X. Motsvarande antal för riket uppgår till X.